

ANNA KALISZ¹, AGATA NODŻAK²

Informacja o projekcie pt. „Protection of Fundamental Rights in the European Union”, realizowanego w ramach Programu Jean Monnet Module, Erasmus+” (2020–2023)

Projekt pt. „Ochrona praw podstawowych w Unii Europejskiej” (Protection of Fundamental Rights in the European Union), który będzie realizowany w latach 2020–2023 w ramach Programu Jean Monnet Module Erasmus+, to projekt dotyczący rozwoju wspólnej platformy nauczania o prawach podstawowych w Unii Europejskiej i nabywania wiedzy oraz umiejętności związanych z ich ochroną.¹²

Projekt obejmuje przedsięwzięcia o charakterze naukowym, dydaktycznym i praktycznym. Promuje doskonałość w nauczaniu i rozpowszechnianiu wyników badań naukowych w zakresie studiów europejskich, mając na celu wyposażenie studentów, jak i młodych naukowców oraz praktyków w wiedzę o prawie i polityce Unii Europejskiej w trzech obszarach: obywatelstwo UE, świadomość unijna i demokracja; sprawy wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości (prawa człowieka i praworządność); środowisko i zmiana klimatu, m.in. w celu podniesienia umiejętności obywatelskich, istotnych także dla ich życia akademickiego i zawodowego. Realizację tego celu będą wspierać działania edukacyjne, naukowe i organizacyjne, w których będą uczestniczyć naukowcy, praktycy i studenci.

W wymiarze dydaktycznym, projekt przewiduje prowadzenie specjalistycznych kursów i warsztatów z zakresu praw podstawowych chronionych w systemie prawnym UE oraz w porządkach prawnych państw członkowskich. Nauczanie, realizowane m.in. poprzez prowadzenie czterech specjalistycznych kursów, dotyczyć będzie w szczególności zrozumienia istoty praw podstawowych UE; ich funkcji w przestrzeni prawnej UE; związku z podstawowymi wartościami UE, na których opiera się system demokratyczny; ich wdrażania przez odpowiednie instytucje; zjawisk i tendencji

1 Dr hab. Anna Kalisz, Instytut Prawa i Ekonomii, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

2 Dr Agata Nodżak, Instytut Prawa i Ekonomii, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

dotyczących przestrzegania, jak i nieprzestrzegania przepisów, szczególnie w czasach kryzysów, np. migracyjnych, zdrowotnych, ekonomicznych lub prawnych.

Projekt zakłada, że znajomość praw podstawowych i instytucji prawnych służących ich ochronie jest niezbędna dla rozwoju młodych ludzi jako jednostek indywidualnych oraz dla kształtowania świadomych członków tworzonych przez nich wspólnot, zwłaszcza lokalnych czy regionalnych. Konieczne jest również promowanie ich aktywnego obywatelstwa i wartości UE, a przez to zwiększanie świadomości europejskiej kultury prawnej w ramach UE wśród młodych ludzi. Oprócz oferty dydaktycznej skierowanej do studentów, projekt przewiduje trzy praktyczne warsztaty poświęcone konkretnym zagadnieniom związanym z prawami podstawowymi UE. Warsztaty będą stanowić narzędzie upowszechniania aktualnej wiedzy na temat praw podstawowych na poziomie UE, w tym ochrony instytucjonalnej zapewnianej przez system prawny UE wśród studentów i praktyków, w szczególności wśród pracowników administracji publicznej, pracowników wymiaru sprawiedliwości, czy działaczy społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych.

W wymiarze naukowym projekt przewiduje organizację dwóch wydarzeń, tj.: jednodniowego seminarium naukowego pt. „Questions for preliminary ruling as a means of protection for fundamental rights” oraz dwudniowej międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Europe, democracy and fundamental rights”. W obu wydarzeniach przewidziano udział przedstawicieli nauki, praktyków, studentów, jak i społeczeństwa. Oba wydarzenia mają stanowić forum wspierania współpracy osób zajmujących się problematyką praw podstawowych UE – tworząc płaszczyznę do wzajemnej wymiany poglądów i doświadczeń między naukowcami i praktykami, przedstawicielami takich sektorów jak: administracja krajowa, administracja unijna, krajowe i unijne sądownictwo, czy sektor organizacji pozarządowych. Oba wydarzenia będą również dodatkowym narzędziem edukacyjnym dla studentów w zakresie poznawania praw podstawowych UE, a w szczególności formą zaangażowania ich w działalność naukową.

Wymiar naukowy projektu zakłada również gromadzenie i analizę materiałów prawnych, orzecznictwa, literatury dotyczącej praw podstawowych UE, w szczególności znaczenia i roli praw podstawowych UE w orzecznictwie sądów administracyjnych i administracji publicznej. Wyniki takiej analizy zostaną upowszechnione podczas ww. wydarzeń, a także w trakcie innych konferencji poświęconych problematyce praw podstawowych, na stronie internetowej projektu, czy też na łamach publikacji naukowych.

Realizacja projektu przewiduje trzy produkty:

1. utworzenie i administrowanie strony internetowej pn. „Platforma praw podstawowych” – interaktywnego narzędzia poświęconego zagadnieniom ochrony praw podstawowych w UE. Będzie ona miejscem publi-

kacji materiałów dydaktycznych, informacji o wydarzeniach z projektu oraz wyników współpracy naukowej w zakresie problematyki praw podstawowych prowadzonej w ramach projektu;

2. opracowanie publikacji, pt. „Fundamental Rights Protection Toolkit” – materiału dydaktycznego dotyczącego praw podstawowych i ich ochrony, który będzie dostępny w formie elektronicznej i dostosowany do wykorzystania przez wykładowców z innych europejskich uniwersytetów na potrzeby prowadzenia kursów (przedmiotów) poświęconych ochronie praw podstawowych UE;
3. publikacja – w trzech kolejnych wydaniach w latach 2021, 2022 i 2023 – wyników badań naukowych w czasopiśmie Instytutu Prawa i Ekonomii pn. „Rocznik Administracji Publicznej” – recenzowanym, międzyśrodkowym czasopiśmie naukowym z otwartym dostępem.